

Zaburzenia gastrologiczne

- Zaliczone przez Alexandra do chorób psychosomatycznych:
  - choroba wrzodowa
  - wrzodziejące zapalenie jelita grubego (colitis ulcerosa)

Choroba wrzodowa

Alexander

- Nadmierne wydzielanie żołądkowe wynika z przewlekłej frustracji oralnych pragnień
  1. pragnienia te zostają wyparte, lecz mimo to powodują wzmożone wydzielanie żołądkowe
  2. nadmierna aktywność i dążenie do różnych osiągnięć jest obroną przed pasywnymi pragnieniami.

Choroba wrzodowa

Przypadek 4.1

Pacjent był 35-letnim aktorem, który zgłosił się do psychoterapii z powodu uciążliwego i stałego uczucia porażki, a także męczących snów dotyczących niemożności osiągnięcia sukcesu i siły. Od wielu lat cierpiał na chorobę wrzodową, lecz nie wiązał jej z własnymi problemami osobowościowymi, ani z wydarzeniami w realnym życiu.

Odbył 600 sesji analizy w okresie 3 lat; w tym czasie miało miejsce 25 zaostrzeń choroby wrzodowej.

Colitis ulcerosa

- George Engel
- Zaobserwował charakterystyczny wzorzec relacji u osób z rozpoznaniem colitis ulcerosa:
  - silnie zależne relacje z jedną-dwoma osobami
  - niezdolność do ustanowienia ciepłych i dojrzałych przyjaźni z innymi osobami
  - nawrót choroby występował wobec zagrożenia kluczowej relacji lub ryzyka rozstania
  - w stosunku do lekarza albo nawiązywali silnie zależną relację, albo w ogóle lub bardzo powierzchowną, a ci których relacje były silnie zależne, mieli lepsze wyniki leczenia

Colitis ulcerosa

- Konceptualizacja colitis ulcerosa jako trudności wynikłych z wczesnej relacji z matką (szkoła francuska)
- Przypadek 4.2 Pani A.
- Przypadek 4.3 Pani B
- McDougall, J. (1989). *Theatres of the body. A psychoanalytic approach to psychosomatic illness.* . London: Free Association Books.

Colitis ulcerosa

- Gerson (2002) przedstawiła typologię osób z rozpoznaniem colitis ulcerosa:
  - I silny związek między pacjentem i matką, często związany z wykluczeniem pozostałych członków rodziny, reakcje emocjonalne silnie naładowane emocjonalnie, jednak konflikty niepomyślnie rozwiązywane; oscylacja między nadmiernym zaangażowaniem a zerwaniem relacji
  - II uwikłanie i sztywny portret rodziny; ekspresja emocji unikana; znaczna waga przykładana do zgody
  - III nie pasuje do żadnych z powyższych (lub gdzie indziej opisywanych) kategorii; pacjenci i ich rodziny aktywnie poszukiwali informacji o chorobie, posiadali przestrzeń zarówno do wycofywania się, jak i zaangażowania

Przypadek 4.4

Epilog krytyczny

- w badaniach nad niespecyficznymi zapaleniami jelit (choroba Crohna + colitis ulcerosa) nie wykazano jednoznacznej korelacji z zaburzeniami psychiatrycznymi, ani też stresującymi wydarzeniami życiowymi (lub wykazano zależność odwrotną)
- Nie jest jasne, czy zależność, jaką opisywano między młodymi pacjentami z takim rozpoznaniem a ich matkami wynikała z natury choroby (wymagającej zaangażowania rodziny), czy z uprzednio istniejącego modelu relacji

Epilog krytyczny

- W chorobie wrzodowej wiązano wzmożone wydzielanie soku żołądkowego z nieświadomymi pragnieniami zależnosciovymi
- Stwierdzenie związku choroby wrzodowej z infekcją *Helicobacter pylori* położyło na pewien czas kres rozważaniom nt psychosomatycznego podłoża tej choroby
- Później stwierdzono, że u pewnej części pacjentów wrzody mogą być związane ze stresem (a właściwie z zachowaniami, jakie wiążą się ze stresem – palenie, alkohol, brak snu itp.)

Epilog krytyczny

- W zespole jelita drażliwego stwierdzono, że osoby zgłaszające się do leczenia, to takie, które **mają przekonanie**, że istnieje związek między stresem a nasileniem objawów (psychosomatyczna teoria pacjenta). Może to oznaczać, że niekoniecznie u wszystkich pacjentów taki związek istnieje